

Inzichten

29/11/22

Highlights van de vaststellingen tijdens de kwaliteitscontroles 2021 bij niet-OOB-bedrijfsrevisoren (campagne gestart in 2021 en voltooid in H1 2022)

Het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren (hierna “het College”) onderwerpt de bedrijfsrevisoren aan een kwaliteitscontrole met toepassing van artikel 52 van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren (hierna “de Wet van 7 december 2016”).

Hierna volgen de *highlights* van de vaststellingen tijdens onze controlecampagne bij niet-OOB-bedrijfsrevisoren¹, zoals opgestart in 2021 en voltooid in 2022².

1. Kwaliteitscontroles als onderzoek van de professionele activiteit van een bedrijfsrevisor

De kwaliteitscontrole van de professionele activiteit van een bedrijfsrevisor heeft onder meer tot doel na te gaan of de bedrijfsrevisor over een organisatie beschikt die aangepast is aan de aard en de omvang van zijn activiteiten, en, of hij zijn activiteiten verricht overeenkomstig de controlenormen en de toepasselijke deontologische regels. De kwaliteitscontrole is de hoeksteen van het vertrouwen van het publiek in financiële en niet-financiële informatie.

¹ Bedrijfsrevisoren die geen controle uitvoeren van een organisatie van openbaar belang (OOB) die op individuele basis meer dan één criterium overschrijdt als bedoeld in artikel 1:26 van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen.

² Voor OOB-bedrijfsrevisoren zijn op datum van publicatie nog onvoldoende definitieve waarnemingen beschikbaar. Dit komt doordat deze controles een langere doorlooptijd nemen, sommigen ook in associatie met de PCAOB .

Elk jaar onderwerpt het College verschillende niet-OOB-bedrijfsrevisoren aan een kwaliteitscontrole. Deze selectie bestaat uit bedrijfsrevisoren die zijn geselecteerd om te voldoen aan de toezichtcyclus van zes jaar en uit bedrijfsrevisoren die worden aangemerkt als bedrijfsrevisoren met een potentieel verhoogd risico op een minder goede auditkwaliteit.

Het College heeft tijdens zijn niet-OOB-kwaliteitscontroles 2021:

- **de kantoororganisatie van 37 bedrijfsrevisoren³ gecontroleerd en;**
- **minstens één controle-opdracht⁴ van 66 bedrijfsrevisoren geïnspecteerd.**

Als resultaat van de campagne legde het College **236 maatregelen⁵** op, waaronder:

- 5 terechtwijzingen;
- 68 hersteltermijnen;
- 37 bevelen;
- 118 aanbevelingen; en
- 8 aandachtspunten

Aangezien de selectie van de bedrijfsrevisoren elk jaar verandert, zijn de toezichtresultaten niet rechtstreeks vergelijkbaar van jaar tot jaar. Bovendien kan de jaarlijkse steekproef van gecontroleerde bedrijfsrevisoren een aantal van deze bedrijfsrevisoren omvatten als gevolg van de gerichte selectie van bedrijfsrevisoren die als risicovol worden beschouwd, wat de interpretatie van de resultaten kan beïnvloeden.

De risicogebaseerde methode van het College om dossiers (en specifieke onderdelen van die dossiers) te selecteren voor inspectie is niet bedoeld om een representatieve steekproef van de controlewerkzaamheden van een bedrijfsrevisor te verzamelen. Zij is gericht op een selectie van controledossiers met een potentieel verhoogd risico op een minder goede auditkwaliteit, bijvoorbeeld controledossiers over meer complexe entiteiten of meer risicovolle sectoren of waarvoor lage erelonen werden gefactureerd. De selectie bevat daarnaast steeds een aantal willekeurig gekozen controledossiers.

Onze inspecties onderzoeken niet elk aspect van elk dossier. Deze inspectieresultaten mogen niet worden geëxtrapoleerd naar de ganse auditpopulatie, maar zijn te beschouwen als een indicatie van de wijze waarop de bedrijfsrevisoren hun potentieel risicovolle controleopdrachten aanpakken.

³ Bedrijfsrevisoren-natuurlijke personen en bedrijfsrevisorenkantoren.

⁴ Commissarismandaat en/of andere wettelijke revisorale opdracht.

⁵ Meer informatie over de mogelijke beslissingen van het College is beschikbaar op de [website van het College](#).

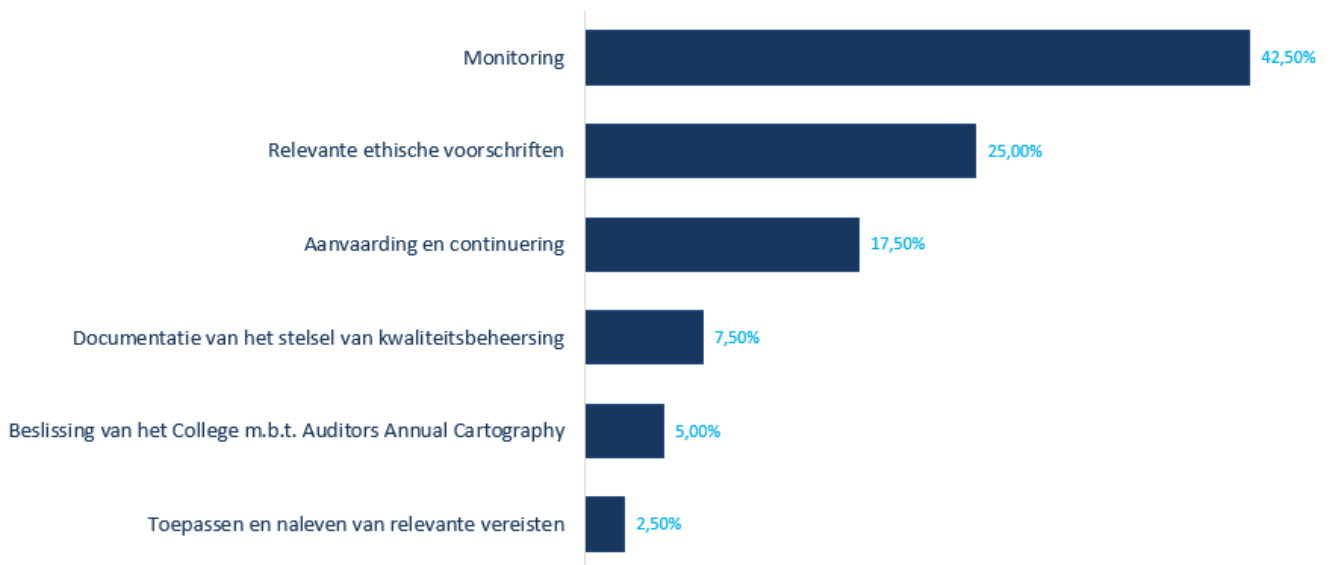
2. Tekortkomingen op het vlak van de kantoororganisatie

Het College besloot in zijn actieplan 2021 om de uitvoering van de kwaliteitscontroles bij niet-OOB-bedrijfsrevisoren te oriënteren naar een thematische aanpak bestaande uit:

- het thema ‘monitoring’; en
- het thema ‘aanvaarding en continuering van cliëntrelaties en specifieke opdrachten’.

De kwaliteitscontroles behelsden steeds de analyse van de opzet van het interne kwaliteitsbeheersingssysteem en de toepassing van deze procedures en het normatieve en wetgevende kader in individuele controledossiers.

De uitgevoerde controles leiden tot de vastgestelde tekortkomingen zoals getoond door onderstaande grafiek.

Figuur 1: Tekortkomingen op het vlak van de kantoororganisatie in niet-OOB-dossiers

Top 3 tekortkomingen inzake kantoororganisatie

1. *Gebrek aan daadwerkelijke uitvoering van het monitoringsproces*
2. *Gebrek aan gedetailleerde kantoorprocedures inzake relevante ethische voorschriften*
3. *Gebrek aan kantoorprocedures in geval van problemen bij de voortzetting van de opdracht*

Minder dan de helft maar goed voor ruim 40% (42,5 %) van de tekortkomingen die het College vaststelde op het vlak van de kantoororganisatie bij niet-OOB-bedrijfsrevisoren betreffen ISQC 1.48-56 over de verplichte monitoring. Dat is en blijft verbazend want deze tekortkoming is ernstig en tegelijk gemakkelijk op te lossen.

De monitoring van de naleving van de beleidslijnen en kwaliteitsbeheersingsprocedures heeft tot doel na te gaan of de professionele standaarden en de toepasselijke wettelijke en reglementaire vereisten worden nageleefd, of het kwaliteitsbeheersingssysteem adequaat is en effectief ten uitvoer wordt gelegd, en of de beleidslijnen en kwaliteitsbeheersingsprocedures van het kantoor al dan niet correct worden toegepast, zodat de verslagen die het kantoor uitbrengt in de gegeven omstandigheden passend zijn.

Dit is een hoeksteen om de kwaliteit van de werkzaamheden van de bedrijfsrevisor te waarborgen en te onderbouwen. Het mag verbazen dat sommige bedrijfsrevisoren dit basisconcept, 8 jaar na de inwerkingtreding van ISQC 1, nog steeds niet beheersen of toepassen.

De meest voorkomende tekortkoming die het College vaststelde op het vlak van monitoring is dat bedrijfsrevisorenkantoren zich beperkten tot het opstellen van een schriftelijk monitoringsproces. Dit volstaat niet. Ze moeten dit proces ook daadwerkelijk implementeren en op passende wijze documenteren.

De norm ISQC 1.52 e.v. gaat over het evalueren, meedelen en verhelpen van tijdens de monitoring geïdentificeerde tekortkomingen. Het uitvoeren van de monitoring houdt met name ook in dat het bedrijfsrevisorenkantoor een passend gevolg geeft aan de tekortkomingen die het tijdens deze monitoring ontdekt.

Een vierde van de tekortkomingen (25 %) die het College vaststelde op het vlak van de kantoororganisatie bij niet-OOB-bedrijfsrevisoren betreft relevante ethische voorschriften (ISQC 1.20 – 25).

Het College stelde onder meer vast dat de kantoorprocedures niet altijd volledig waren. Kantoorprocedures moeten al de onafhankelijkheidsvoorschriften bevatten om eventuele twijfels over de onafhankelijkheid van de bedrijfsrevisor te voorkomen.

Dit houdt onder meer in dat het kantoorhandboek de onafhankelijkheidsvereiste niet in algemene termen uitlegt maar onder meer expliciet ingaat op de vereisten van artikel 16, §§ 2 en 6 van de Wet van 7 december 2016. Bovendien moeten ook de jaarlijkse verklaringen van onafhankelijkheid, vertrouwelijkheid, betrouwbaarheid en bekwaamheid van het personeel de specifieke vereisten van de Wet van 7 december 2016 toelichten.

In enkele gevallen stelde het College vast dat het bedrijfsrevisorenkantoor niet beschikte over onafhankelijkheidsprocedures om bedreigingen als gevolg van vertrouwde tot een aanvaardbaar niveau terug te brengen. Voor niet-OOB-bedrijfsrevisorenkantoren geldt er geen verplichting tot

rotatie na een periode van zes jaar⁶. Ze moeten evenwel criteria vaststellen om te bepalen welke veiligheidsmaatregelen ze nemen om de bedreiging als gevolg van vertrouwdsheid tot een aanvaardbaar niveau terug te brengen wanneer ze, voor een *assurance*-opdracht, langdurig dezelfde senior personeelsleden te werk stellen.

Bij het uitwerken van criteria om de bedreiging als gevolg van vertrouwdsheid af te wenden, kan het bedrijfsrevisorenkantoor rekening houden met aspecten zoals de aard van de opdracht en hoelang het seniorpersoneel al is ingezet voor de opdracht. Zo kan het kantoor als veiligheidsmaatregel bijvoorbeeld het seniorpersoneel vervangen, voor zover de omvang van het kantoor dit toelaat, of een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling uitvoeren (EQCR).

Ofschoon het merendeel van de gecontroleerde niet-OOB-bedrijfsrevisorenkantoren beschikt over procedures over het aanvaarden van cliënten en specifieke opdrachten, is dit niet steeds het geval voor de voortzetting van bijvoorbeeld een commissarismandaat. **Het College stelde in iets minder dan een vijfde (17,5 %) van de tekortkomingen op het vlak van de kantoororganisatie een inbreuk op ISQC 1.26-28 vast.**

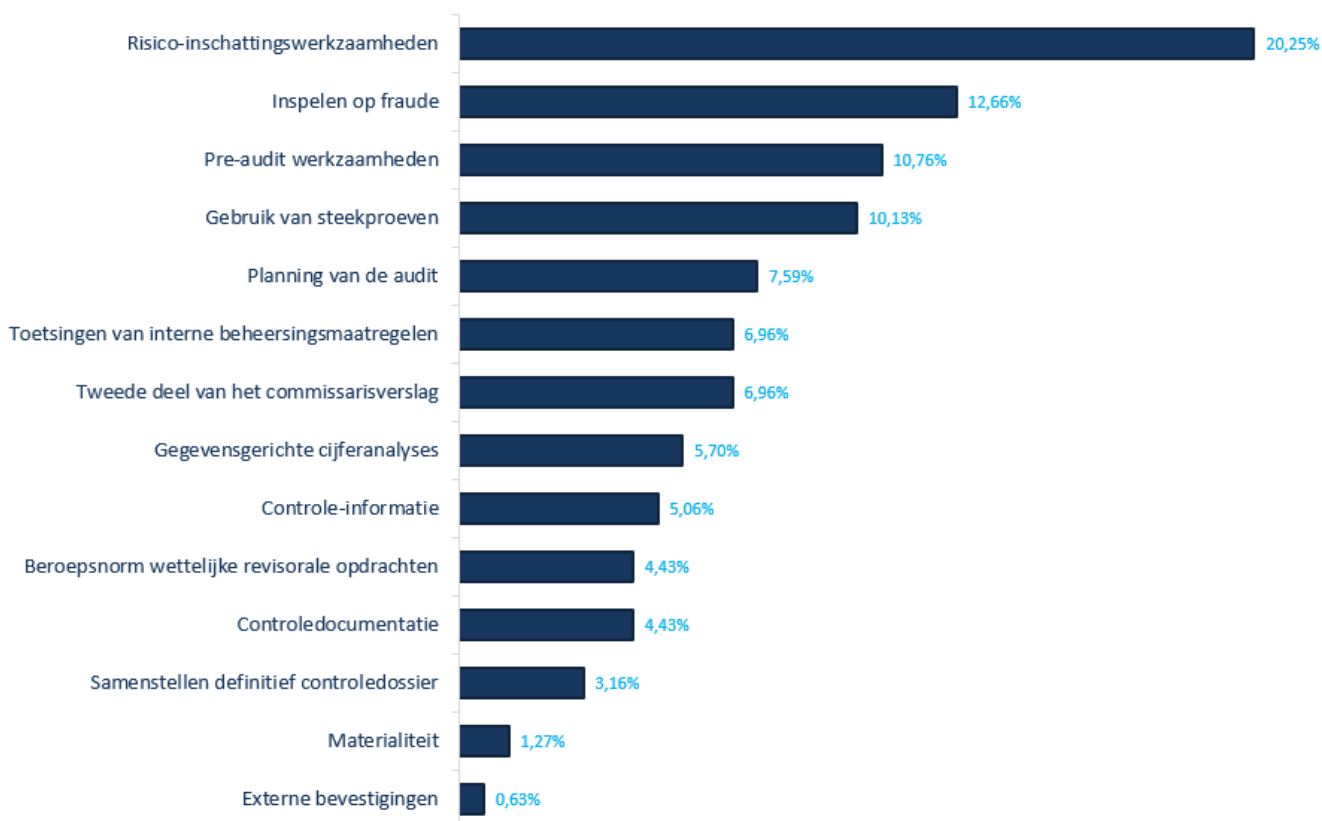
De betrokken kantoren beschikten niet over procedures die voorzien in hoe om te gaan met problemen bij de voortzetting van een opdracht, inzake communicatie met de opdrachtgever of derde partijen en inzake het mogelijk teruggeven van de opdracht of beëindigen van de cliëntenrelatie.

3. Tekortkomingen op het vlak van de controledossiers

Bij de uitvoering van zijn kwaliteitscontroles licht het College de opzet van de kantoororganisaties door én controleert het de auditkwaliteit in individuele controledossiers.

⁶ De externe rotatie van de commissaris, die verplicht is voor OOB-controles, is opgelegd door artikel 22, § 3 van de Wet van 7 december 2016. Bovendien eist ISQC 1.25 (b), bij controles van beursgenoteerde entiteiten, de rotatie van de opdrachtpartner en de personen verantwoordelijk voor de opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling en, indien van toepassing, van andere personen die na een welbepaalde periode zijn onderworpen aan de rotatievereisten, in overeenstemming met de betrokken relevante ethische voorschriften.

Onderstaande grafiek toont de categorieën van controlewerkzaamheden waarover het College tekortkomingen vaststelde.

Figuur 2: Tekortkomingen op het vlak van de controledossiers in niet-OOB-dossiers

Top 3 tekortkomingen in controleopdrachten

1. *Onvoldoende risico-inschattingswerkzaamheden voor het inschatten en identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang door gebrek aan voldoende inzicht in het voor de financiële verslaggeving relevante informatiesysteem van de entiteit*
2. *Onvoldoende schriftelijke neerslag in het controledossier over de commissariswerkzaamheden die inspelen op fraude*
3. *Ontbreken van een tijdige of volledige opdrachtbrief*

De grootste categorie van vastgestelde tekortkomingen (20,25 %) in controledossiers betreft de verplichte risico-inschattingswerkzaamheden van de commissaris bij de planning van zijn controlewerkzaamheden.

ISA 315 behandelt de verantwoordelijkheid van de commissaris voor het identificeren en inschatten van de risico's op een afwijking van materieel belang in de financiële overzichten door het verwerven van inzicht in de entiteit en haar omgeving, met inbegrip van haar interne beheersing.

De commissaris voert risico-inschattingswerkzaamheden uit om een basis te verkrijgen voor het identificeren en inschatten van risico's op een afwijking van materieel belang op het niveau van de financiële overzichten en beweringen. De commissaris moet hierbij inzicht verschaffen in de gecontroleerde entiteit en haar omgeving, alsook in haar interne beheersing. Een verplicht onderdeel is daarbij het **voor de financiële verslaggeving relevante informatiesysteem** van de entiteit (ISA 315.18).

Een vaak voorkomende vaststelling van het College is dat de commissaris hierbij geen of onvoldoende inzicht verwerft in de procedures, binnen zowel de IT- als handmatige systemen, waardoor de transacties tot stand worden gebracht, verwerkt, gecorrigeerd, overgenomen in het grootboek en in de financiële overzichten worden gerapporteerd (ISA 315.18), zoals bijvoorbeeld de registratie van journaalboekingen.

Bij het verwerven van inzicht in de interne beheersingsactiviteiten van de entiteit moet de commissaris ook inzicht te verwerven in de **wijze waarop de entiteit op uit IT voortkomende risico's heeft ingespeeld** (ISA 315.21). Vanuit het gezichtspunt van de commissaris zijn interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot IT-systemen effectief als ze de integriteit van de informatie en de beveiliging van de door dergelijke systemen verwerkte gegevens handhaven en ze effectieve **general IT controls⁷ en application controls⁸** omvatten.

⁷ *General IT controls* zijn beleidslijnen en procedures die betrekking hebben op een groot aantal toepassingen en die de effectieve werking van application controls ondersteunen. Ze zijn van toepassing op mainframe-, miniframe- en eindgebruikersomgevingen. General IT controls die de integriteit van de informatie en de beveiliging van gegevens handhaven, omvatten gewoonlijk: de werking van het computercentrum en het netwerk; de aanschaf, wijziging en onderhoud van systeemsoftware; programmawijzigingen; toegangsbeveiliging en de aanschaf, ontwikkeling en onderhoud van toepassingsystemen.

⁸ *Application controls* zijn handmatige of geautomatiseerde procedures die doorgaans op het niveau van een bedrijfsproces werken en van toepassing zijn op de verwerking van transacties door individuele toepassingen. *Application controls* kunnen preventief of detecterend van aard zijn, en zijn opgezet om te zorgen voor de integriteit van de administratieve vastleggingen. *Application controls* hebben derhalve betrekking op procedures die worden gehanteerd om transacties of andere financiële gegevens tot stand te brengen, vast te leggen, te verwerken en te rapporteren. Deze interne beheersingsmaatregelen helpen ervoor te zorgen dat transacties die zich hebben voorgedaan worden geautoriseerd en volledig en nauwkeurig worden vastgelegd en verwerkt. Voorbeelden zijn wijzigingscontroles van invoergegevens en controles op nummervolgorde met handmatige opvolging van uitzonderingsrapporten of correctie van gegevens op het moment waarop ze worden ingevoerd.

Uit de vastgestelde tekortkomingen op de risico-inschattingswerkzaamheden blijkt dat de commissaris over geen of minstens onvoldoende controledocumentatie beschikt in zijn controledossier waaruit blijkt dat hij specifieke aandacht besteedde aan de *generals controls* op de IT-omgeving van zijn cliënt⁹. Dit is echter verplicht, ongeacht zijn keuze om al dan niet een volledig substantieve audit uit te voeren.

De tweede grootste categorie (12,66 %) van inbreuken binnen de controledossiers situeert zich op het vlak van de werkzaamheden van de commissaris om in te spelen op het frauderisico. ISA 240 behandelt de verantwoordelijkheden van de commissaris met betrekking tot fraude in het kader van een controle van financiële overzichten.

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij de met *governance* belaste personen en het *management* van de entiteit (ISA 240.4).

Een commissaris die een controle conform de ISA's uitvoert, is verantwoordelijk voor het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid dat de financiële overzichten als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevatten die het gevolg zijn van fraude of fouten¹⁰ (ISA 240.5). Bij het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid heeft de commissaris de verantwoordelijkheid om gedurende de gehele controle een professioneel-kritische instelling te handhaven, rekening te houden met de mogelijkheid dat het *management* interne beheersingsmaatregelen doorbreekt en rekening te houden met het feit dat controlewerkzaamheden die effectief zijn om fouten te detecteren mogelijk niet effectief zijn om fraude te detecteren (ISA 240.8). Door de inherente beperkingen van een controle bestaat er een onvermijdbaar risico dat sommige afwijkingen van materieel belang in de financiële overzichten niet worden gedetecteerd, ook al is de controle naar behoren gepland en conform de ISA's uitgevoerd (ISA 240.5).

Met betrekking tot de verplichte werkzaamheden van de commissaris die inspelen op fraude zijn er twee soorten waaraan de commissaris het vaakst te kort schiet:

- Het College stelde in meerdere controledossiers vast dat de commissaris **ISA 240.32** niet naleeft. Deze bepaling somt controlewerkzaamheden op, bijvoorbeeld het testen van de in het grootboek vastgelegde journaalboekingen, die de commissaris verplicht moet opzetten en uitvoeren en dit ongeacht zijn inschatting van de risico's dat het *management* de interne beheersingsmaatregelen doorbreekt. Hoewel het risico dat het *management* interne beheersingsmaatregelen doorbreekt in sommige entiteiten groter is dan in andere, is het in alle entiteiten aanwezig. Als gevolg van de onvoorspelbaarheid van de wijze waarop het *management* interne beheersingsmaatregelen doorbreekt, vormt dit een risico op een

⁹ Inzake de vereisten van een goed gedocumenteerd controledossier, zie het inzicht van het College '[Het belang en de vier kenmerken van een goed gedocumenteerd controledossier](#)'.

¹⁰ Afwijkingen in financiële overzichten kunnen het gevolg zijn van fraude of fouten. De onderscheidende factor tussen fraude en fouten is het al dan niet opzettelijke karakter van de handeling die aan de afwijking in de financiële overzichten ten grondslag ligt.

afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude en vormt het om die reden altijd een significant risico;

- Bij de uitvoering van risico-inschattingswerkzaamheden en daarmee verband houdende werkzaamheden gericht op het verwerven van inzicht in de entiteit en haar omgeving, zoals op grond van ISA 315 is vereist, moet de commissaris het *management* en anderen binnen de entiteit om inlichtingen verzoeken (ISA 240.17-19). Het College aanvaardt niet dat dit louter een mondelinge bespreking zou betreffen. De commissaris moet minstens zorgen voor een schriftelijke weerslag van deze fraudebesprekingen in zijn controledossier. Wat niet gedocumenteerd is, bestaat immers niet¹¹.

De derde grootste (10,76 %) categorie van tekortkomingen in de controledossiers situeert zich binnen de pre-auditactiviteiten. De bedrijfsrevisor en zijn cliënt moeten een opdrachtbrief opstellen voorafgaand aan de uitvoering van de opdracht. Naast de omschrijving van de opdracht bepaalt de opdrachtbrief op een evenwichtige wijze de wederzijdse rechten en plichten van de cliënt en van de bedrijfsrevisor (artikel 21 van de Wet van 7 december 2016 *juncto* ISA 210).

De commissaris mag slechts een controleopdracht aanvaarden of verderzetten wanneer de basis voor de uitvoering ervan overeengekomen is door (ISA 210.3):

- het vaststellen of de randvoorwaarden voor een controle aanwezig zijn; en
- het bevestigen dat er een gemeenschappelijk begrip bestaat tussen de auditor en het *management* en, in voorkomend geval, de met *governance* belaste personen over de voorwaarden van de controleopdracht.

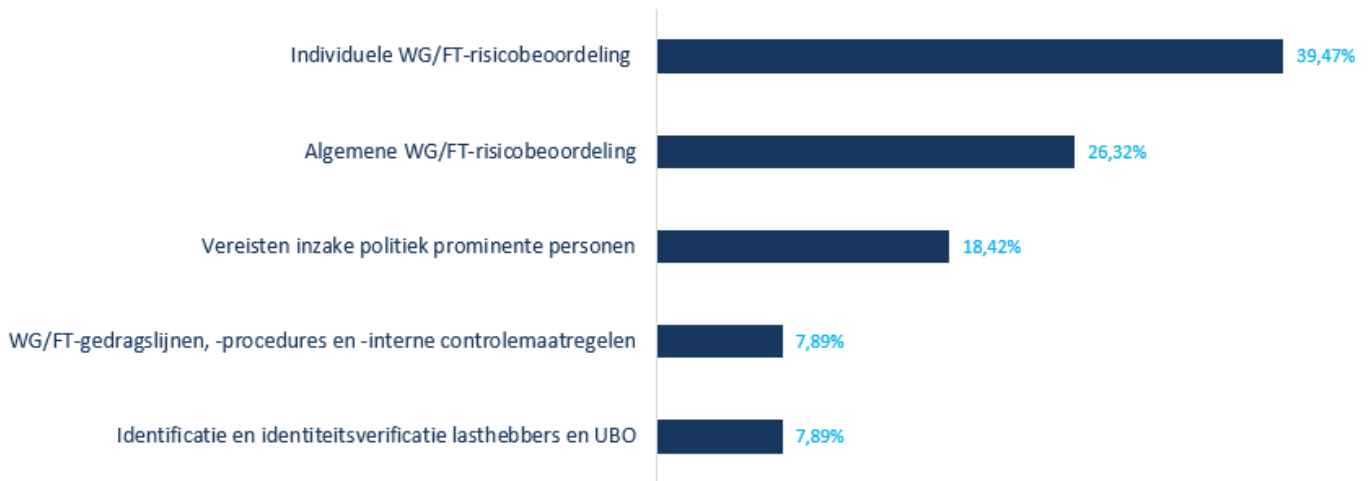
Het College benadrukt dat het in het belang is van zowel de cliënt, als de bedrijfsrevisor dat de bedrijfsrevisor over een opdrachtbevestiging beschikt vóór de aanvang van de controle teneinde misverstanden met betrekking tot de controle te voorkomen. Deze moet ondertekend en gedagtekend zijn vóór de aanvang van de controlewerkzaamheden.

Ten aanzien van de verplichting van artikel 21 van de Wet van 7 december 2016 stelde het College verschillende tekortkomingen vast: het laattijdig opstellen van de opdrachtbrief, het ontbreken van een beschrijving van de rechten en verplichtingen van de cliënt en van de bedrijfsrevisor, het ontbreken van de algemene voorwaarden (waaronder de geldende regels voor de bescherming van de persoonsgegevens) of het ontbreken van de handtekening van de cliënt.

¹¹ Inzake de vereisten van een goed gedocumenteerd controledossier, zie het inzicht van het College '[Het belang en de vier kenmerken van een goed gedocumenteerd controledossier](#)'.

4. Tekortkomingen op het vlak van de antiwitwasverplichtingen

In het kader van de controle op de strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (hierna: “WG/FT”) controleerde het College zowel de kantoororganisatie als de toepassing van de kantoorprocedures in een selectie van controledossiers.

Figuur 3: Tekortkomingen op het vlak van de antiwitwasverplichtingen in niet-OOB-dossiers

Top 3 tekortkomingen aan WG/FT-verplichtingen

1. Niet-gedateerde of laattijdige individuele beoordeling van de WG/FT-risico's
2. Gebrek aan actualisatie van de algemene WG/FT-risicobeoordeling
3. Onvolledig opzet of toepassing van procedures inzake politiek prominente personen

De meest voorkomende tekortkoming (39,47 %) die het College vaststelde op het vlak van de WG/FT-verplichtingen betreft de individuele beoordeling van de WG/FT-risico's.

De bedrijfsrevisor is verplicht tot de uitvoering van een individuele risicobeoordeling voor elke cliënt en dit vóór de aanvang van de zakelijke relatie (art. 34, § 1 Wet AML¹²). Het doel is de aan de cliënt verbonden risico's te identificeren en te beoordelen, rekening houdend met de bijzondere kenmerken van de cliënt en de zakelijke relatie of de betrokken verrichting. Deze individuele risicobeoordeling houdt bovendien rekening met de algemene risicobeoordeling en de factoren die bij de uitvoering ervan in aanmerking zijn genomen (art. 19 Wet AML).

¹² Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten.

Het College stelde meermaals vast dat de individuele risicobeoordeling niet **tijdig** werd uitgevoerd, d.w.z. ten laatste op het tijdstip waarop de zakelijke relatie wordt aangegaan of de occasionele verrichting wordt uitgevoerd. Het stelde in sommige gevallen ook vast dat de risicobeoordeling geen datum bevatte waardoor de betrokken bedrijfsrevisor het tijdstip van het opstellen ervan niet kon aantonen.

De individuele risicobeoordeling laat de bedrijfsrevisor vervolgens toe om waakzaamheidsmaatregelen toe te passen die in verhouding staan tot dit geïdentificeerde risiconiveau. De waakzaamheidsmaatregelen steunen immers op de individuele beoordeling van de WG/FT-risico's (art. 35, § 1 Wet AML).

Wanneer de bedrijfsrevisor een cliënt als hoog risico identificeert, moet hij maatregelen van verhoogde waakzaamheid toepassen. Daarentegen kan de bedrijfsrevisor vereenvoudigde waakzaamheidsmaatregelen toepassen indien hij gevallen van laag risico identificeert. De bedrijfsrevisor zorgt er in elk geval ten alle tijde voor dat hij aan het College kan aantonen dat de **waakzaamheidsmaatregelen die hij toepast in verhouding staan tot het geïdentificeerde WG/FT-risico** (art. 19, § 2 Wet AML).

Het College stelde tijdens zijn kwaliteitscontroles 2021 vast dat enkele bedrijfsrevisoren niet beschikten over waakzaamheidsmaatregelen gebaseerd op de individuele beoordeling van de WG/FT-risico's. Voor elk mogelijk risiconiveau (bijvoorbeeld: laag, standaard, hoog) moet de bedrijfsrevisor de maatregelen met betrekking tot de identificatie, de verificatie van de identiteit en de doorlopende waakzaamheid omschrijven die bij dit risiconiveau hoort.

Meer dan 1 op 4 (26,32 %) van de tekortkomingen op het vlak van de antiwitwasverplichtingen in niet-OOB-dossiers betreft de verplichting om een algemene risicobeoordeling op te stellen en regelmatig bij te werken.

Bedrijfsrevisoren stellen een algemene risicobeoordeling op waarbij ze de WG/FT-risico's waaraan ze zijn blootgesteld identificeren en beoordelen, rekening houdend met de kenmerken van hun cliënten, producten, diensten of verrichtingen die ze aanbieden, de betrokken landen of geografische gebieden, en de leveringskanalen waarop een beroep wordt gedaan (art. 16, lid 1 Wet AML).

De algemene risicobeoordeling is een proces in drie stappen:

- het identificeren van de WG/FT-risico's waaraan de bedrijfsrevisor is blootgesteld;
- het evalueren van de geïdentificeerde WG/FT-risico's;
- het definiëren van risicocategorieën.

De algemene risicobeoordeling is slechts volledig indien deze rekening houdt met de variabelen vermeld in bijlage I en III van de Wet AML. Het College ontwikkelde het hulpmiddel ‘Mijn algemene risicobeoordeling’¹³ om de bedrijfsrevisor te ondersteunen bij zijn algemene risicobeoordeling.

Een eerste vaststelling van het College tijdens de inspecties is dat sommige bedrijfsrevisoren louter dit hulpmiddel van het College zonder enige aanpassing in hun procedures invoegen. Dit is niet voldoende. Het is essentieel dat de bedrijfsrevisor de WG/FT-risico's **eigen aan zijn activiteit** correct identificeert. De algemene risicobeoordeling is specifiek voor de aard van de activiteit van de bedrijfsrevisor en zijn omvang. Als de bedrijfsrevisor de tabel van het College gebruikt¹⁴, moet hij deze aanpassen aan de specifieke kenmerken van zijn activiteit.

Het College stelde tijdens zijn inspecties ook inbreuken vast met betrekking tot het **actualiseren van de algemene risicobeoordeling**. De bedrijfsrevisor moet de algemene risicobeoordeling bijwerken telkens er zich een gebeurtenis voordoet die een significante invloed kan hebben op één of meerdere risico's. De AMLCO¹⁵ verifieert bovendien minstens jaarlijks¹⁶ of de algemene risicobeoordeling nog actueel is. De bijwerking van de algemene risicobeoordeling houdt in voorkomend geval ook de bijwerking van de individuele risicobeoordelingen in.

De derde meest voorkomende tekortkoming (18,42 %) die het College vaststelde op het vlak van de WG/FT-verplichtingen betreft de verplichtingen inzake een politiek prominente persoon (PPP)¹⁷.

¹³ ‘Mijn algemene risicobeoordeling’ is beschikbaar op [de website van het College](#).

¹⁴ De tabel en de praktische handleiding vormen een hulpmiddel voor diegene die het wenst te gebruiken. De bedrijfsrevisor kan ook een andere methode gebruiken om zijn algemene risicobeoordeling uit te voeren. Ongeacht de methode die hij gebruikt, moet elke bedrijfsrevisor echter aan het College kunnen aantonen dat hij aan de verplichtingen van de Wet AML voldoet.

¹⁵ *Anti-money laundering compliance officer*: persoon die belast is met de opdrachten zoals bedoeld in artikel 9, § 2 van de Wet AML.

¹⁶ Norm van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren d.d. 27 maart 2020 inzake de toepassing van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten.

¹⁷ Een politiek prominente persoon wordt gedefinieerd in artikel 4, 28° van de Wet AML als: “een natuurlijk persoon die een prominente publieke functie bekleedt of bekleed heeft, en met name:

a) staatshoofden, regeringsleiders, ministers en staatssecretarissen;

b) parlementsleden of leden van soortgelijke wetgevende organen;

c) leden van bestuurslichamen van politieke partijen;

d) leden van hooggerechtshoven, grondwettelijke hoven of van andere hoge rechterlijke instanties, met inbegrip van administratieve rechterlijke instanties, die arresten wijzen waartegen geen beroep openstaat, behalve in uitzonderlijke omstandigheden;

Eenzijds stelde het College tekortkomingen vast op het vlak van de **verplichting tot identificatie en verificatie van de identiteit van een PPP** (art. 34 Wet AML). Bedrijfsrevisoren moeten redelijke maatregelen nemen om te bepalen of een cliënt, een lasthebber of een uiteindelijke begunstigde van een cliënt een PPP, een familielid van een PPP of een persoon bekend als naaste geassocieerde van een PPP is. De bedrijfsrevisor moet deze informatie ten laatste verkrijgen op het tijdstip waarop de zakelijke relatie wordt aangegaan of de occasionele verrichting wordt uitgevoerd.

Het College benadrukt dat het niet voldoende is om de identificatie van een PPP uit te voeren op basis van 'algemene kennis', zonder gebruik te (kunnen) maken van consulteerbare databases of andere beschikbare informatie. Bovendien moet de bedrijfsrevisor deze opzoeken documenteren, ook wanneer de opzoeking niets zou hebben opgeleverd.

Anderzijds stelde het College tekortkomingen vast op het vlak van de **maatregelen van verhoogde waakzaamheid ingeval een PPP** (art. 41, § 1 Wet AML).

Wanneer de bedrijfsrevisor vaststelt dat een cliënt, een lasthebber of een uiteindelijke begunstigde van een cliënt een PPP, een familielid van een PPP of een persoon bekend als naaste geassocieerde van een PPP is of is geworden, moet hij maatregelen van verhoogde waakzaamheid toepassen inclusief:

- toestemming krijgen van het hoger leidinggevend personeel om zakelijke relaties met dergelijke personen aan te gaan of voort te zetten of om een occasionele verrichting voor dergelijke personen uit te voeren;
- passende maatregelen nemen om de oorsprong vast te stellen van het vermogen en van de geldmiddelen die bij zakelijke relaties of verrichtingen met dergelijke personen worden gebruikt;
- een verscherpt toezicht uitoefenen op de zakelijke relatie.

De bedrijfsrevisor moet in zijn kantoorprocedures duidelijk stellen wat deze verhoogde waakzaamheidsmaatregelen precies inhouden.

* * *

-
- e) leden van rekenkamers of van raden van bestuur van centrale banken;*
 - f) ambassadeurs, consuls, zaakgelastigden en hoge officieren van de strijdkrachten;*
 - g) leden van het leidinggevend, toezichthoudend of bestuurslichaam van overheidsbedrijven;*
 - h) bestuurders, plaatsvervangend bestuurders en leden van de raad van bestuur of bekleeders van een gelijkwaardige functie bij een internationale organisatie;*
 - i) de natuurlijke personen die functies uitoefenen die worden aangemerkt als prominente publieke functies opgenomen in de door de Europese Commissie in toepassing van artikel 20bis, lid 3, van richtlijn 2015/849 gepubliceerde lijst; Middelbare of lagere functies vallen niet onder de in de punten a) tot en met i) bedoelde publieke functies.”.*